

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

д.ю.н. доцент  К.Р.Добкіна

«30» серпня 2022р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДЕЛІКТИ»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 08 «Право»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 081 «Право»
(шифр і назва спеціальності)

2022-2023 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «ДЕЛІКТИ» для ступеня вищої освіти
«бакалавр»

за спеціальністю 081 «Право». Київ: ДУІТ, 2022.

Розробник: А.С. МАРТЮК – к.ю.н., доцент кафедри цивільного та
кримінального права.



Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ЦИВІЛЬНОГО ТА
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.

Протокол від «30» серпня 2022 року № I

Завідувач кафедри цивільного та
кримінального права
к.ю.н., доцент

«30» 08 2022 року


(підпис)

А.В. Мусієнко

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань			Спеціальність		Ступінь вищої освіти	
08- «Право»			081 –«Право»		<i>Бакалавр</i>	
<i>ДЕЛІКТИ</i>						
Форма навчання	Курс 2		<i>Лекції, год.</i>	<i>Практичні, год.</i>	<i>СРС, год.</i>	Всього, год.
	Семестр					
	1	2				
Денна		+	30	26	94	150
Заочна	+		4	-	46	150
		+	8	2	90	
Кількість кредитів						5
Кількість змістових модулів						3

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Делікти» укладено відповідно до освітньо-професійної програми і навчального плану підготовки магістрів у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», за денною і заочною формою навчання.

Відшкодування шкоди є одним із найважливіших інститутів цивільного права, тому умови реалізації права на відшкодування шкоди потребують постійного дослідження ефективності функціонування правового механізму, який регулює процес захисту цивільних прав, що надасть можливість виявити ті сегменти відносин, які не врегульовані чи недостатньо врегульовані чинним законодавством України.

Робоча програма курсу «Делікти» підготована з урахуванням положень Цивільного, Господарського, Кримінального кодексів, Кодексу України про адміністративні правопорушення, відповідних процесуальних кодексів, окремих норм законів України, підзаконних нормативно-правових актів, а також з урахуванням положень правозастосовної практики і призначається для підготовки фахівців за спеціальністю 081 «Право».

Мета вивчення дисципліни – глибоко засвоїти знання щодо правового регулювання зобов'язань, які виникають з недоговірних зобов'язань та заподіяння шкоди протиправними діями суб'єктів цивільно-правових відносин (деліктних зобов'язань).

Завдання дисципліни: формування системи спеціальних знань з питань визначення деліктних зобов'язань, розкриття понять про предмет і систему деліктних зобов'язань, їх елементи, суб'єктний склад, підстави виникнення, зміст деліктної відповідальності, її особливості та роль у суспільних відносинах, правові підстави виникнення деліктних зобов'язань, застосування норм ЦКУ до окремих видів деліктних порушень і відшкодування шкоди.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- науково-теоретичні та практичні положення про недоговірні (деліктні) зобов'язання та деліктну відповідальність;
- принципи та функції деліктної відповідальності, особливості складів деліктів, норми ЦКУ, закони та інші нормативно-правові акти, що регулюють правовідносини, які виникають з недоговірних (деліктних) зобов'язань;
- порядок відшкодування заподіяної шкоди;
- тенденції та перспективи розвитку законодавства у цій сфері, науково-методичні та інші юридичні літературні джерела;

уміти:

- правильно визначати правову природу деліктних порушень;
- тлумачити і застосовувати норми ЦКУ та інших нормативно-правових актів, судову практику з метою прийняття обґрунтованих рішень у спірних

відносинах, що виникають із недоговірних зобов'язань і деліктних порушень.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО НЕДОГОВІРНІ (ДЕЛІКТНІ) ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

***Тема 1* ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ЩО ВИНИКАЮТЬ УНАСЛІДОК ЗАВДАННЯ ШКОДИ**

Зміст

1. Характеристика зобов'язань із відшкодування шкоди.
2. Підстави та умови виникнення зобов'язань із відшкодування шкоди.
3. Принципи та функції інституту зобов'язань із відшкодування шкоди.
4. Цивільно-правова відповідальність за завдання шкоди.

***Тема 2* ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ (НЕМАЙНОВОЇ) ШКОДИ**

Зміст

1. Відшкодування моральної (немайнової) шкоди – системний правовий інститут.
2. Позадоговірне відшкодування моральної (немайнової) шкоди:
 - поняття моральної (немайнової) шкоди;
 - протиправна поведінка особи, яка завдала моральної (немайнової) шкоди;
 - причинний зв'язок між протиправною поведінкою правопорушника і її результатом – моральною (немайновою) шкодою;
 - вина особи, яка завдала моральної (немайнової) шкоди.
3. Відшкодування моральної (немайнової) шкоди в договірних відносинах.
4. Визначення розміру моральної (немайнової) шкоди.

***Тема 3* ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ОСОБОЮ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ НЕЮ ПРАВА НА САМОЗАХИСТ**

Зміст

1. Поняття та види форм самозахисту цивільних прав та інтересів.
2. Відшкодування шкоди, завданої при перевищенні чи за відсутності умов для самозахисту.
3. Відшкодування шкоди, завданої в стані крайньої необхідності.
4. Заходи оперативного впливу.

Тема 4 ВІДШКОДУВАННЯ ЮРИДИЧНОЮ АБО ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ЇХНІМ ПРАЦІВНИКОМ АБО ІНШОЮ ОСОБОЮ

Зміст

1. Загальні засади відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою.
2. Відшкодування шкоди, завданої найнятим юридичною або фізичною особою працівником під час виконання ним своїх трудових (службових) обов'язків.
3. Відшкодування шкоди, завданої іншій особі підрядником, що діяв за завданням замовника.
4. Відшкодування шкоди, завданої учасником (членом) підприємницького товариства або кооперативу під час здійснення ним підприємницької діяльності від імені товариства чи кооперативу.

Тема 5 ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ОКРЕМИМИ КАТЕГОРІЯМИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Зміст

1. Деліктоздатність як необхідна умова відповідальності фізичної особи за завдану шкоду.
2. Відшкодування шкоди, завданої малолітніми фізичними особами.
3. Особливості відшкодування шкоди, завданої однією або кількома неповнолітніми особами.
4. Порядок, межі та умови відшкодування шкоди, завданої недієздатною особою або особою, цивільна дієздатність якої обмежена.
5. Відшкодування шкоди, завданої особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.

Змістовий модуль 2 ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ОКРЕМИМИ ВИДАМИ ДЕЛІКТІВ

Тема 6 ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ КАЛІЦТВОМ, ІНШИМ УШКОДЖЕННЯМ ЗДОРОВ'Я АБО СМЕРТЮ

Зміст

1. Характеристика законодавства з відшкодування шкоди, завданої життю, здоров'ю.
2. Підстави для визначення розміру шкоди, завданої життю та здоров'ю людини.

3. Суб'єкти права на відшкодування шкоди, завданої життю, здоров'ю.
4. Порядок відшкодування шкоди, завданої життю, здоров'ю особи.

Тема 7 ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ АКТАМИ ОРГАНІВ ЗАКОНОДАВЧОЇ ТА ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, АКТАМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА ОРГАНІВ СУДОВОЇ ВЛАДИ

Зміст

1. Загальна характеристика зобов'язань із відшкодування шкоди, завданої актами органів законодавчої та виконавчої влади, актами правоохоронних органів та органів судової влади.
2. Умови та підстави відшкодування шкоди, завданої актами органів законодавчої та виконавчої влади, актами правоохоронних органів та органів судової влади.
3. Порядок відшкодування шкоди, завданої актами органів законодавчої та виконавчої влади, правоохоронних органів та органів судової влади.

Тема 8 ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ДЖЕРЕЛОМ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ. ВІДШКОДУВАННЯ ЯДЕРНОЇ ШКОДИ

Зміст

1. Поняття та ознаки джерела підвищеної небезпеки.
2. Підстави відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
3. Обставини, що звільняють від відповідальності володільця джерела підвищеної небезпеки.
4. Особа, зобов'язана відшкодувати шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки.
5. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок взаємодії кількох джерел підвищеної небезпеки.
6. Поняття та ознаки ядерної шкоди.
7. Суб'єкти правовідносин із відшкодування ядерної шкоди.
8. Підстави звільнення від відповідальності за завдану ядерну шкоду.

Тема 9 ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ПОШИРЕННЯМ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ, РОЗГОЛОШЕННЯМ КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Зміст

1. Загальна характеристика законодавства та практики його застосування у сфері інформаційних цивільних відносин.
2. Підстави цивільно-правової відповідальності за порушення інформаційних прав.
3. Відшкодування шкоди, завданої поширенням недостовірної інформації.
4. Відшкодування шкоди, завданої розголошенням інформації з обмеженим

доступом.

Тема 10 ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ НЕВИКОНАННЯМ ЧИ НЕНАЛЕЖНИМ ВИКОНАННЯМ ДОГОВОРУ

Зміст

1. Договірна відповідальність як різновид цивільно-правової відповідальності.
2. Підстави та умови виникнення договірної відповідальності.
3. Особливості відшкодування моральної (немайнової) шкоди в договірних.

Тема 11 ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ВНАСЛІДОК НЕДОЛІКІВ ТОВАРІВ, РОБІТ, ПОСЛУГ

Зміст

1. Загальна характеристика законодавства про відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт, послуг.
2. Підстави цивільно-правової відповідальності за шкоду, завдану внаслідок недоліків товарів, робіт, послуг.

Тема 12 ОСОБЛИВОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ЖИТЛОВОМУ ФОНДУ

Зміст

1. Відшкодування шкоди як міра відповідальності за порушення у житловій сфері.
2. Правова відповідальність при первинному набутті права власності на житло.
3. Самочинне переобладнання та перепланування житла та його вплив на схоронність житлового фонду.

Змістовий модуль 3 ЮРИДИЧНІ ОСІБИ У ДЕЛІКТНИХ ЗБОВ'ЯЗАННЯХ. ДЕЛІКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Тема 13 ЮРИДИЧНІ ОСОБИ ЯК СУБ'ЄКТИ ВІДНОСИН З ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ

Зміст

1. Загальні засади участі юридичних осіб у деліктних зобов'язаннях.
2. Значення ознак юридичної особи для встановлення наявності об'єктивних умов її відповідальності за завдання шкоди.
3. Юридична особа, що посідає у деліктному.
4. Вина юридичної особи.

5. Правосуб'єктні аспекти цивільно-правової відповідальності юридичних осіб.
6. Органи державної влади і місцевого самоврядування як учасники деліктних зобов'язань.

Тема 14 ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ

Зміст

1. Система способів захисту цивільних прав та інтересів.
2. Вина і відмежована від неї недобросовісність.
3. Нормативні підстави застосування окремих способів захисту цивільних прав та інтересів.
4. Суб'єкти відповідальності.

Тема 15 ДЕЛІКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Зміст

1. Деліктні зобов'язання в цивільному праві Франції.
2. Деліктні зобов'язання в цивільному праві Німеччини.
3. Деліктні зобов'язання в англо-американському праві.
4. Деліктні зобов'язання в цивільному праві Російської Федерації та інших країн СНД.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин денна/заочна: см 1-2_ форма			
	Всього	у тому числі		
		о	л	сем
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО НЕДОГОВІРНІ (ДЕЛІКТНІ) ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
<i>Тема 1</i> Загальна характеристика зобов'язань, що виникають унаслідок завдання шкоди	8/ 11см1	2/ 2см1	2	4/ 9см1
<i>Тема 2</i> Відшкодування моральної (немайнової) шкоди	11/ 9см1	4	2	5/ 9см1
<i>Тема 3</i> Відшкодування шкоди, завданої особою при здійсненні нею права на самозахист	8/ 9см1	2	2	4/ 9см1
<i>Тема 4</i> Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником або іншою особою	10/ 11см1	4/ 2см1	2	4/ 9см1
<i>Тема 5</i> Відшкодування шкоди, завданої окремими категоріями фізичних осіб	8/ 10см1	2	2	4/ 10см
Разом за змістовим модулем 1	45/ 50	14/ 4	10/ –	21/ 46
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ОКРЕМИМИ ВИДАМИ ДЕЛІКТІВ				
<i>Тема 6</i> Відшкодування шкоди, завданої фізичній особі каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю	8/ 10см2	2/ 1см2	2	4/ 9см2
<i>Тема 7</i> Відшкодування шкоди, завданої актами органів законодавчої та виконавчої влади, актами правоохоронних органів та органів судової влади	8/ 10см2	2/ 1см2	2	4/ 9см2
<i>Тема 8</i> Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. відшкодування ядерної шкоди	10/ 11см2	4/ 2см2	2	4/ 9см2
<i>Тема 9</i> Відшкодування шкоди, завданої поширенням недостовірної інформації, розголошенням конфіденційної інформації	8/ 10см2	2/ 1см2	2	4/ 9см2
<i>Тема 10</i> Відшкодування шкоди, завданої невиконанням чи неналежним виконанням	8/ 10см2	2/ 1см2	2	4/ 9см2
<i>Тема 11</i> Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт, послуг	8/ 10см2	2/ 1см2	2	4/ 9см2
<i>Тема 12</i> Особливості відшкодування шкоди, заподіяної житловому фонду	8/ 12см2	2/ 1см2	2	4/ 9см2
Разом за змістовим модулем 2	58/ 73	16/ 8	14/ –	28/ 63
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 (СРС) ЮРИДИЧНІ ОСІБИ У ДЕЛІКТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ. ДЕЛІКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ				

<i>Тема 13</i> Юридичні особи як суб'єкти відносин з відшкодування шкоди	15/ 9см2	–		15/ 9см2
<i>Тема 14</i> Відшкодування шкоди як спосіб захисту цивільних прав та інтересів	15/ 9см2	–	2/ 2см1	15/ 9см2
<i>Тема 15</i> Деліктні зобов'язання в зарубіжних країнах	1/ 9см2	–		15/ 9см2
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	47/ 27	–	2/ 2	45/ 27
<i>Залік</i>				
Усього годин – 150 год.				

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна/заочна: см_1-2 форма
1	Загальна характеристика зобов'язань, що виникають унаслідок завдання шкоди	2
2	Відшкодування моральної (немайнової) шкоди	2
3	Відшкодування шкоди, завданої особою при здійсненні нею права на самозахист	2
4	Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником або іншою особою	2
5	Відшкодування шкоди, завданої окремими категоріями фізичних осіб	2
6	Відшкодування шкоди, завданої фізичній особі каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю	2
7	Відшкодування шкоди, завданої актами органів законодавчої та виконавчої влади, актами правоохоронних органів та органів судової влади	2
8	Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. відшкодування ядерної шкоди	2
9	Відшкодування шкоди, завданої поширенням недостовірної інформації, розголошенням конфіденційної інформації	2
10	Відшкодування шкоди, завданої невиконанням чи неналежним виконанням договору	2
11	Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт, послуг	2
12	Особливості відшкодування шкоди, заподіяної житловому фонду	2
13	Юридичні особи як суб'єкти відносин з відшкодування шкоди. Відшкодування шкоди як спосіб захисту цивільних прав та інтересів	2/ 2см1
14	Відшкодування шкоди як спосіб захисту цивільних прав та інтересів	
15	Деліктні зобов'язання в зарубіжних країнах	

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна/заочна: см_1- 2 форма
1	Загальна характеристика зобов'язань, що виникають унаслідок завдання шкоди	4/ 9см1
2	Відшкодування моральної (немайнової) шкоди	5/ 9см1
3	Відшкодування шкоди, завданої особою при здійсненні нею права на самозахист	4/ 9см1
4	Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником або іншою особою	4/ 9см1
5	Відшкодування шкоди, завданої окремими категоріями фізичних осіб	4/ 10см1
6	Відшкодування шкоди, завданої фізичній особі каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю	4/ 9см2
7	Відшкодування шкоди, завданої актами органів законодавчої та виконавчої влади, актами правоохоронних органів та органів судової влади	4/ 9см2
8	Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. відшкодування ядерної шкоди	4/ 9см2
9	Відшкодування шкоди, завданої поширенням недостовірної інформації, розголошенням конфіденційної інформації	4/ 9см2
10	Відшкодування шкоди, завданої невиконанням чи неналежним виконанням договору	4/ 9см2
11	Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт, послуг	4/ 9см2
12	Особливості відшкодування шкоди, заподіяної житловому фонду	4/ 9см2
13	Юридичні особи як суб'єкти відносин з відшкодування шкоди. Відшкодування шкоди як спосіб захисту цивільних прав та інтересів	15/ 9см2
14	Відшкодування шкоди як спосіб захисту цивільних прав та інтересів	15/ 9см2
15	Деліктні зобов'язання в зарубіжних країнах	15/ 9см2

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання — це засоби взаємопов'язаної діяльності викладача і студента, спрямованої на вирішення завдань навчання, виховання і розвитку.

Основними видами занять для засвоєння програми навчальної дисципліни «Делікти» є:

- лекції;
- теоретичні семінари;
- практичні заняття;
- самостійна робота.

Лекція як метод навчання має інформаційний характер, чіткий план. Структура лекції підпорядковується логіці предмета, вона не тільки стимулює конкретно-образне мислення, а й активізує логічне мислення слухачів, послідовно з'ясовує всі пункти плану. Висунені в лекції ідеї викладають на високому рівні, але з урахуванням рівня підготовки слухачів, усі поняття та терміни пояснюють, аргументують, при цьому широко застосовують наочність, активізують увагу слухачів тощо. Предметом лекції має бути вивчення складних об'єктів, явищ, подій, процесів, що мають між собою зв'язки і залежності при-чинно-наслідкового характеру.

Досягнення високого кінцевого результату на семінарських заняттях залежить від уміння викладача вибрати найбільш ефективні методи навчання з урахуванням інтелектуального рівня здобувачів вищої освіти і якості їх підготовленості до заняття.

Найбільш розповсюдженими при проведенні семінарських занять є активні і інтерактивні методи навчання.

Активні методи навчання — це сукупність засобів організації та управління навчально-пізнавальною діяльністю, які характеризуються: досить тривалим часом залучення всіх здобувачів вищої освіти до активного навчання (практично протягом усього семінару); постійною взаємодією здобувачів вищої освіти між собою та викладачем за допомогою прямих і зворотних зв'язків; самостійним творчим виробленням рішень здобувачами вищої освіти, підвищеним ступенем мотивації та емоційності навчання. До них відносяться діалог, диспут, дидактичні та рольові ігри, контрольне опитування.

Інтерактивні методи навчання — це спеціальна форма організації пізнавальної й комунікативної діяльності, упродовж якої здобувачі вищої освіти виявляються залученими в процес пізнання, мають можливість розуміти й рефлексувати з приводу того, що вони знають і над чим міркують.

Практичне заняття як метод навчання передбачає застосування знань у ситуаціях, наближених до майбутньої професійної діяльності. Найбільш розповсюдженими методами під час проведення практичних занять є:

- 1) розв'язання практичних задач з навчальної дисципліни;
- 2) робота з документами і діловими паперами (судові розгляди з питань відшкодування шкоди);
- 3) моделювання ситуацій та коментар вирішення проблем, що виникають.

Самостійна робота (з книгою). Сутність цього методу полягає в організації самостійної роботи студентів над друкованим текстом. Це самостійне вивчення за підручниками, посібниками та іншими джерелами тем і розділів, визначених викладачем для самостійного опанування. Ця робота вимагає певних записів:

- складання плану;
- запис у стислій формі основних положень матеріалу, що вивчається;
- виписування цитат;
- конспектування — стислий виклад суті прочитаного;
- реферування — виклад якогось питання згідно з одним або кількома джерелами з обґрунтуванням власних міркувань;
- складання анотації прочитаного — подання стислої характеристики змісту книги, статті тощо;
- рецензування — складання критичного відгуку про матеріал, що самостійно вивчався.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти є: усна перевірка, письмова, практична, тестова перевірки (при плануванні на кафедрі).

Усна перевірка зазвичай займає переважаюче місце в методах контролю знань. Використання цього методу вимагає від викладача значних зусиль і майстерності: грамотно формулювати запитання, спонукаючи здобувачів вищої освіти до активного мислення, будувати систему запитань у певній логічній послідовності, уважно слухати відповіді, враховувати індивідуальні особливості здобувачів вищої освіти.

Письмова перевірка порівняно з усною більш ефективна, оскільки всі здобувачі вищої освіти отримують завдання для підготовки письмових відповідей на них. Це спонукає здобувачів вищої освіти до самостійної пізнавальної діяльності, формування культури писемного мовлення, ефективності використання навчального часу.

Практична перевірка передбачає залучення здобувачів вищої освіти до конкретної практичної діяльності, що сприяє перевірці вмінь застосовувати знання на практиці, а також рівень сформованості вмінь і навичок.

Тестова перевірка (при плануванні на кафедрі). Сутність цього методу полягає у визначенні завдань (запитань) різних рівнів, на які або подані альтернативні відповіді або пропонується здобувачу вищої освіти доповнити відповідь, або ж її сформулювати. Перевага цього методу полягає в тому, що за допомогою найпростіших засобів (бланків) можна отримати відповідь практично на будь-яке запитання, а недоліком є можливість вгадування правильної відповіді.

Орієнтовні форми контролю знань на семінарських заняттях: доповідь (виступ на задану тему); доповнення доповіді; вирішення задачі; експрес опитування; участь в дискусії; виконання самостійної роботи; тестування; реферат (письмова робота на задану тему із планом, списком літератури та висновками); підсумкова контрольна робота.

У випадку відсутності здобувача вищої освіти на лекції або семінарському занятті він **зобов'язаний** відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття протягом одного тижня з моменту його появи.

Отже, контроль рівня засвоєння і якості знань, здобутих здобувачами вищої освіти процесі вивчення дисципліни «Делікти», а також їх розвиток та готовність

до застосування цих знань на практиці й демонструє співвідношення між тим, що здобувач вищої освіти знає з програмових дисциплін, і тим, що він може знати з цих же дисциплін на певному етапі навчання.

Критерії оцінок. При оцінювання якості навчання враховуються наступні компоненти:

- рівень знань (глибина і міцність, користування понятійним апаратом, послідовність і точність відповіді);
- навички самостійної роботи (опрацювання додаткової літератури, робота з законодавством).

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Навчальна дисципліна «Делікти» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу.

Така організація навчання спрямована на удосконалення контролю якості знань студентів, сприяння формуванню системних знань, забезпечення безперервної самостійної роботи студента впродовж семестру, підвищення об'єктивності оцінювання знань та адаптації до вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів (ECTS).

Поточний контроль знань студентів здійснюється у таких формах: опитування на лекціях та семінарських заняттях, контрольні роботи, доповіді на семінарах, реферати, індивідуальні завдання та ін. *Види та форми поточного контролю знань студентів обираються викладачем.* При поточному контролі оцінці підлягають: систематичність роботи на лекціях, семінарських заняттях та консультаціях; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань, експрес-контролю у формі тестів (при плануванні на кафедрі) або іншій формі контролю тощо.

Студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі – роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо можуть присуджуватись додаткові бали у кількості, визначеній викладачем.

Підсумковий контроль знань студентів із дисципліни виконується у формі *диференційованого заліку* (іспиту). Форма проведення диференційованого заліку (усний, письмовий, змішаний) визначається екзаменатором з урахуванням вимог нормативних документів.

Не може бути допущений до іспиту студент, який не відвідав жодного семінарського заняття.

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Розподіл балів для проведення заліку

Поточні тестування та контрольні роботи, поточне накопичення балів - мах 70									Підсумковий контроль, залік, мах 30	Підсумкова кількість балів, мах 100
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2			Змістовний модуль 3				
Теми 1-5			Теми 6-12			Теми 13-14, 15				
АудР	КрЗМ	КЗМ	АудР	КрЗМ	КЗМ	СРС	СРС	КЗМ		
15-5	12-4	27-9	21-7	12-4	33-11	3-1	4-2	10-4	30-16	100-40
Примітки:										
<ul style="list-style-type: none"> • Бали за аудиторну роботу по кожній темі: Теми 1-14 – (3-1), Тема 15 – (4-2) ; • АудР – аудиторна робота; • КрЗМ – контрольна робота змістовного модуля; • СРС – самостійна робота студентів; 										

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

«Відмінно» - A (90-100 балів) – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у виробничих ситуаціях.

«Добре» - BC (74-89 балів) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» - DE (64-73 балів) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» - FX (35-59 балів) - виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні

понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» - F (1-34 балів) - виставляється студенту, який не засвоїв зміст дисципліни, вміння та навички не набуті.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Конспект лекцій – *Делікти_НП.docx*.

Методичні рекомендації для виконання практичних, семінарських занять та самостійної роботи студентів – *Делікти_ПСмСРС.docx*.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Алексеев С. С. Общая теория права : в двух томах / С. С. Алексеев. – М. : 1981. – Т. 1. – 361 с.
2. Антимонов Б. С. Гражданская ответственность за вред, причиненный источником повышенной опасности / Б. С. Антимонов. – М. : 1952. – 300 с.
3. Бартошек М. Римское право; (Понятия, термины, определения) / пер. с чеш. – М. : Юрид. лит., 1989. – 448 с.
4. Бернгефть Ф. Гражданское право Германии / Ф. Бернгефть, И. Колеръ: пер. с нем. Б. М. Брамсона, С. О. Добрина, Є. Е. Красова, В. В. Нечаева; под ред. В. М. Нечаева. – С.-Петербург : 1910. – 425 с.
5. Бобовик Г. Податкові борги: щоб не бути в «мінорі» від форс-мажора / Г. Бобовик // Бізнес-партнер. – 2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.stpp.org.ua>.
6. Бойко М. Д. Відшкодування шкоди: Правовий аспект: навч-практ. посіб./ М. Д. Бойко. – К. : Атіка, 2007. – 327 с.
7. Варкалло В. Ответственность по гражданскому праву: возмещение вреда - функции, виды, границы / В. Варкалло. – М. : Прогресс, 1978. – 328 с.
8. Відшкодування моральної та матеріальної шкоди : навчальний посібник / М. К. Галянтич, А. Б. Гриняк [та ін.] ; за ред. М. К. Галянтича. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 624 с.
9. Гражданский кодекс Франции (Кодекс Наполеона) / пер. с фр. В. Захвагадва ; отв. ред. А. Довгерт. – К. : Истина, 2006. – 1008 с.
10. Гражданское и торговое право зарубежных стран: учеб, пособ. / под общ. ред. В. В. Безбаха. В. К. Пучинского. – М. : МЦФЭР, 2004. – 535 с.
11. Гражданское право: учебник: в 2 т. / под ред. Е. А. Суханова. – М. : БЕК, 1993. – Т. 1. – 381 с.
12. Грибанов В. П. Пределы осуществления и защиты гражданских прав / В. П. Грибанов, – М. : Статут, 2000. – 384 с.
13. Гринько С. Д. Загальні засади деліктного права Франції, Німеччини та України: порівняльно-правовий аналіз / С. Д. Гринько// Приватне право і підприємництво : зб. наук, праць. – Вип. 8. – К : Науково-дослідний ін-т приватного права і підприємництва Академії правових наук України. 2009. – С. 168-173.
14. Дзера І. О. Цивільно-правові засоби захисту права власності в Україні / І. О. Дзера. – К. : Юрінком Інтер, 2001. – 255 с.
15. Дмитриева О. В. Ответственность без вины в гражданском праве / О. В. Дмитриева. – Воронеж : ВВШ МВД РФ, 1997. – 136 с.
16. Дрішлюк А. І. Захист цивільних прав судом / А. І. Дрішлюк // Цивільне право України : підручник: у 3 кн. – О. : Юрид. літ., 2005. – Кн. 1. – 528 с.
17. Єрмоєнко Г. В. Відшкодування моральної шкоди / Цивільне право України. Академічний курс : підручник: у 2 т. / за заг. ред. Я. М. Шевченко. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – Т. 2. Особлива частина. – 408 с.
18. Галянтич М. К. Теоретико-правові засади реалізації житлових прав

громадян в умовах ринкових перетворень. К. : НДІ приватного права і підприємництва АПрН України, 2006. – 512 с.

19. Зобов'язальне право: теорія і практика : навч. посіб. для студ. вузів і фак. ун-тів / О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, В. В. Луць [та ін.]; за ред. О. В. Дзери. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – С. 824.

20. Иоффе О. С. Обязательственное право / О. С. Иоффе. – М. : Госюриздат, 1975. – 880 с.

21. Иоффе О. С. Советское гражданское право : курс лекций / О. С. Иоффе. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1961. – 531 с.

22. Красько І. Е. Корпоративне право. Вибрані статті / І. Е. Красько. – К. : 2004. – 64 с.

23. Кохановська О. В. Теоретичні проблеми інформаційних відносин у цивільному праві: монографія / О. В. Кохановська. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. – 463 с.

24. Кун А. П. Відшкодування шкоди, завданої громадянину актами влади: автореф дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук / А. П. Кун. – Л. : 1984. – 19 с.

25. Лобков А. Підприємницький ризик, форс-мажор і договірні зобов'язання / А. Лобков // Бізнес-партнер. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.putevoditel.kz>.

26. Луспеник Д. Д. Судопроизводство по делам о защите чести, достоинства и деловой репутации (опровержение недостоверной информации) / Д. Д. Луспеник. – Х. : Харьков юридический, 2005. – 320 с. – (Серия «Судебная практика»).

27. Луць В. В. Відповідальність за порушення зобов'язань / В. В. Луць // Цивільне право України : підручник: у 2 кн. / О. В. Дзера (кер. авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт [та ін.]; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 864 с.

28. Луць, В. В. Контракти у підприємницькій діяльності : навчальний посібник / В.В.Луць. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – 560 с.

29. Майданник Л. А. Материальная ответственность за повреждение здоровья / Л. А. Майданник, Н. Ю. Сергеева. – М. : Госюриздат, 1953. – 151 с.

30. Макбрайд Д. Юридична сила рішень Європейського суду і справедлива сатисфакція / Д. Макбрайд // Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / за ред. О. Л. Жуковської. – К. : ЗАТ «ВІПОЛ». 2004. – 960 с.

31. Малеин Н. Возмещение вреда, причиненного в состоянии необходимой обороны и крайней необходимости / Н. Малеин // Советская юстиция. – 1964. – № 20. – С. 24-26.

32. Малеин Н. С. Охрана прав личности советским законодательством / Н. С. Малеин. – М. : Наука, 1985. – 412 с.

33. Мейер Д. И. Русское гражданское право / Д. И. Мейер. – М. : Статут, 2000. – 829 с.

34. Мічурін Є. Особливості правового режиму житла та його співвідношення з іншими видами нерухомого майна / Є. Мічурін // Право України. – 2002. – № 1. – С. 91-93.

35. Отрадна О. О. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві України : навч. посіб. / О. О. Отрадна. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 240 с.
36. Палиюк В. П. Возмещение морального (неимущественного) вреда: монография. – 2-е изд., испр. и доп. / В. П. Палиюк. – К. : Право, 2000. – С. 73–74.
37. Палиюк В. П. Міжнародні судові установи і захист прав людини та основних свобод : навч-практ. посіб. – Миколаїв : Атол, 2006. – 178 с.
38. Палиюк В. П. Особливості застосування судами України Конвенції про захист прав людини та основних свобод: навч-практ. посіб. / В. П. Палиюк. – Миколаїв : Атол, 2003. – 130 с.
39. Покровский И. А. Основные проблемы гражданского права (по над. 1917 г.) / И. А. Покровский. – М. : Статут, 1998. – 351 с.
40. Примак В. Д. Вина і добросовісність у цивільному праві / В. Д. Примак. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 431 с.
41. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22.02.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 19. – Ст. 143.
42. Ромовська З. В. Спірні питання відшкодування моральної шкоди / З. В. Ромовська // Вісник Верховного Суду України. – 2005. – № 5. – С. 41-44.
43. Свердлык Г. А. Понятие и юридическая природа самозащиты гражданских прав / Г. А. Свердлык, Э. Л. Страунинг // Государство и право. – 1998. – № 5. – С. 17-27.
44. Сиротенко С. С. До питання про правові засоби компенсації моральної шкоди у контексті рішень Європейського суду з прав людини / С. С. Сиротенко // Адвокат. – 2006. – № 5. – С. 36-41.
45. Смирнов В. Т. Общее учение о деликтных обязательствах в советском гражданском праве / В. Т. Смирнов, А. А. Собчак. – Л. : Вища школа, 1983. – 152 с.
46. Спасибо І. А. Набуття права власності : монографія / І. А. Спасибо. – К : Науково-дослідний ін-т приватного права і підприємництва НАПрН України, 2009. – 171 с.
47. Советское гражданское право : учебник для юрид. ин-тов и фак.: в 2 т. / под ред. проф. О. А. Красавчикова. – М. : Высш. школа, 1968. – Т. 1 / [авт. д-ра юрид. наук проф. О. А. Красавчикова и Р. О. Халфина, канд. юрид. наук доц. Л.Г. Кузнецова и др.]. – М. : Высш. школа, 1968. – 519 с.
48. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб у цивільному праві : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня докт. юрид. наук / Р. О. Стефанчук. – К, 2007. – 41 с.
49. Суханов Е. Л. Гражданское право: В 2 т. Том 2. Полутом 1 : Учебник / Отв. ред. проф. Е.А. Суханов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Издательство БЕК, 2000. – 704 с.
50. Тархов В. А. Источник повышенной опасности / В. А. Тархов // Вестник Саратовской государственной академии права. – 1997. – № 2. – С. 115.
51. Эрделевский А. М. Компенсация морального вреда в России и за рубежом / А. М. Эрделевский. – М. : Форум, 1997. – 240 с.
52. Харитонов Є. О. Цивільне право країни : підручник / Є. О. Харитонов, Н. О. Саніахметова. – К. : Істина, 2003. – 776 с.

53. Цвайгерт К. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права: в 2 т. / К. Цвайгерт, Х. Кетц; пер с. нем. – М. : Междунар. отношения, 1998. – Т. 2. – 512 с.
54. Цивільне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. / за заг. ред. Я. М. Шевченко. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – Т. 2. Особлива частина. – 408 с.
55. Цивільне право України: навч. посіб. / Ю. В. Білоусов, С. В. Лозінська, С. Д. Русу [та ін.]; за ред. Р. О. Стефанчука. – К. : Наукова думка; Прецедент, 2004. – 552 с.
56. Цивільне право України: підручник: у 2 кн. / Д. В. Боброва, О. В. Дзера, А. С. Довгерт [та ін.]; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К. : Юринком Інтер, 1999. – Книга друга. – 864 с.
57. Цивільне право України: підручник: у 2 кн. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Юринком інтер, 2004. – Кн. 1. – 864 с.
58. Цивільне право України : підручник: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), В. М. Баранова, І. В. Жилінкова [та ін.]; за заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – К. : Юринком Інтер, 2004. – Т. 2. – 552 с.
59. Цивільне право України: підручник: в 2 т. / за ред. докт. юрид. наук, проф. Є. О. Харитонова, канд. юрид. наук Н. Ю. Голубєвої. – Х. : Одіссей, 2008. – Т. 1. – 832 с.
60. Шапп Ян. Система германского гражданского права: учебник / Ян Шапп пер. с нем. С. В. Королева. – М. : Междунар. отношения, 2006. – 360 с.
61. Шимон С. Поширення недостовірної інформації: відповідальність за шкоду» завдану особистим немайновим правам фізичної особи / С. Шимон // Юридичний журнал. – 2003. – № 6. – С. 52-58.
62. Шимон С. Про розмір відшкодування моральної шкоди / С. Шимон // Право України. – 1998. – № 12. – С. 89-91.
63. Шимон С. І. Відшкодування моральної шкоди в договірному праві / С. І. Шимон // Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб./ Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова [та ін.]; за ред. О. В. Дзери. – К. : Юринком Інтер, 2008. – 864 с.
64. Шишкин С. К. Возмещение вреда, причиненного источником повышенной опасности, по российскому гражданскому праву: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук; 12.00.03 / С. К. Шишкин. – М. : 2004. – 20 с.

Додатковий

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. із змінами внесеними згідно із Законом України від 18.12.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Господарський кодекс України. Прийнятий 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
3. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16 січня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Прийнятий 7 грудня 1984р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984 - додаток до № 51. – Ст. 1122.
5. Кримінальний кодекс України. Прийнятий 5 квітня 2001р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.
6. Господарський процесуальний кодекс України. Прийнятий 6 листопада 1991р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №6. – Ст. 56.
7. Про економічну самостійність Української РСР: Закон Української РСР від 3 серпня 1990р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1990. – №34. – Ст. 499.
8. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 3 грудня 1990р. // Відомості Верховної Ради України . – 1990. – №52. – Ст. 650 (з наст, змінами і доп.).

Навчальні та наукові видання

9. Алексеев С. С. Проблемы теории права: курс лекций в 2-х т./ Алексеев С.С. – Свердловск : 1972. – Т. 1. – Основные вопросы общей теории социалистического права. – С. 371.
10. Аномалії в цивільному праві України: навч-практ. посібник / відп. ред. Р. А. Майданик. – К. : Юстініан, 2007. – 912 с.
11. Боярський О. О. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями чи бездіяльністю суду: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: 12.00.03 / О. О. Боярський. – Одеса : 2008. – 19 с.
12. Брагинский М. И. Защита прав участников договорных отношений / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский // Договорное право. Книга первая: общие положения. – 2-е изд., завод 6-й (стер.). – М. : Статут, 2003. – 800 с.
13. Братусь С.Н. Юридическая ответственность и законность / Братусь С. Н. – М. : Юрид. лит., 1976. – 215 с.
14. Волков О. А. Зобов'язання відшкодування шкоди, завданої в стані крайньої необхідності за цивільним законодавством України: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: 12.00.03 / О. А. Волков. – Одеса, 2008. – 20 с.
15. Жуковська О. Л. Відшкодування шкоди, заподіяної джерелом підвищеної небезпеки: деякі аспекти проблеми / Жуковська О. Л. – К. : Либідь,

1994. – 200 с.

16. Иоффе О. С. Вопросы теории права / Иоффе О. С., Шаргородский М. Д. – М. : Госюриздат, 1961. – 381 с.

17. Канзафарова І. С. Теоретичні основи цивільно-правової відповідальності в Україні. автореф. дис. на здобуття наук. ступ. докт. юрид. наук. / І. С. Канзафарова. – К. : 2007. – 36 с.

18. Канзафарова І. С. Теорія цивільно-правової відповідальності: [монографія] / І. С. Канзафарова. – Одеса: Астропринт, 2006. – 264 с.

19. Ківалова Т. С. Зобов'язання відшкодування шкоди у цивільному законодавстві України (теоретичні аспекти): [монографія] / Т.С. Ківалова. // М-во освіти і науки України; Одеська нац. юрид. акад. – Одеса : Юридична література, 2008. – 360 с.

20. Ківалова Т. С. Зобов'язання відшкодування шкоди за цивільним законодавством України: теоретичні проблеми: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. докт. юрид. наук: 12.00.03. / Т. С. Ківалова. – Одеса : 2008. – 40 с.

21. Корчевна Л. О. Компенсація моральної шкоди, завданої порушенням особистих немайнових прав, у цивільному праві України: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук /Л. О. Корчевна. – Х. : 1998. – 18 с.

22. Кузнецова Н. С. Гражданско-правовая ответственность: понятие, условия и механизм применения / Н. С. Кузнецова // Альманах цивилистики: сборник статей / под ред. Р. А. Майданика. – К. : Алерта; КНТ; Центр учебной литературы, 2010. – Вып. 3. – 332, [30–48] с.

23. Лейст О. Е. Санкция и ответственность по советскому праву / О. Е. Лейст. – М. : Изд-во МГУ, 1981. – С. 102-103.

24. Малеин Н. С. Правонарушение: понятие. Причины, ответственность / Н. С. Малеин. – М. : 1985. – 192 с.

25. Матвеев Г. К. Вина в советском гражданском праве. / Г. К. Матвеев. – К. : Изд-во Киевского ун-та, 1951. – 306 с.

26. Ойгензихт В. А. Проблема риска в гражданском праве / В. А. Ойгензихт. – Душанбе, 1972. – 590 с.

27. Палиюк В.П. Возмещение морального (неимущественного) вреда. [монографія] / В.П. Палиюк. – [изд. 2-е, испр. и доп.]. – К.: Право, 2000. – 272 с.

28. Плахотный А. Ф. Свобода и ответственность / А. Ф. Плахотный. – Харьков : изд-во Харьковского ун-та, 1972. – С. 45.

29. Пендяга Г. Л. Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук:12.00.03 / Г. Л. Пендяга. – Одеса, 2008. – 15 с.

30. Плачков Д. Ф. Відшкодування шкоди фізичній особі, що потерпіла від злочину, за цивільним законодавством України: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: 12.00.03 / Д. Ф. Плачков. – Одеса, 2008. – 19 с.

31. Приймак В. Д. Вина і добросовісність у цивільному праві (теорія, законодавство, судова практика) / В. Д. Приймак. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 432 с.

32. Присяжнюк В. П. Цивільно-правова відповідальність за збиток і шкоду, що завдані працівникам правоохоронних органів: автореф. дис. на здобуття наук.

ступ. канд. юрид. наук: 12.00.03 / В. П. Присяжнюк. – Київ : 2011. – 18 с.

33. Ременяк С. Я. Відшкодування шкоди, завданої малолітніми особами за цивільним законодавством України: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: 12.00.03 / С. Я. Ременяк. – Одеса, 2007. – 19 с.

34. Самощенко И. С. Ответственность по советскому законодательству / Самощенко И. С., Фарукшин М. Х. – М. : Юрид. лит., 1971. – 240 с

35. Синегубов О. В. Особливості цивільно-правового захисту прав на гідність, честь та ділову репутацію працівників міліції: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: 12.00.03 / О. В. Синегубов. – Харків : 2008. – 20 с.

36. Тархов В. А. Ответственность по советскому гражданскому праву / В. А. Тархов. – Саратов: Саратовский университет, 1973. – 456 с.

37. Теория государства и права: учебник для вузов / под ред. проф. В. М. Корельского и проф. В. Д. Перевалова. – [2-е изд., изм. и доп.]. – М. : Издательская группа НОРМА-ИНФРА М, 2000. – С. 435.

38. Фролов М. М. Відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ: дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. :12.00.03 / М. М. Фролов. – Х. – 2006. – 196 с.

39. Харитонов Є. О. Нариси теорії цивілістики (поняття та концепти): монографія / Є. О. Харитонов. – О. : Фенікс, 2008. – 464 с.

40. Церковна О. В. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності за завдання шкоди: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: 12.00.03 / О.В. Церковна. – Одеса, 2008. – 20 с.

41. Шемшученко Ю. С. Відповідальність юридична: Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. – 990 с.

42. Шимон С. І. Відшкодування моральної (немайнової) шкоди як спосіб захисту суб'єктивних цивільних прав : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук / С. І. Шимон. – К. : 1998. – 19 с.

43. Явич Л.С. Право и социализм / Л.С. Явич. – М. : Юрид.лит., 1982. – С. – 136.

Наукові статті

44. Барабаш О. Щодо протиправності дій при заподіянні моральної шкоди/ О. Барабаш, С. Сиротенко // Право України. – 2000. – № 9. – С. 43-45.

45. Безклубий І. Запрошення до наукової дискусії про правову відповідальність / Про українське право. – Часопис кафедри теорії та історії держави і права Київського національного університету імені Тараса Шевченка / за ред. проф. І. Безклубого. – К. : 2010. – Чис.У. – С. 18-22.

46. Боброва Д. В. Деликтная ответственность и ее роль в охране прав граждан и социалистических организаций / Д. В. Боброва // Повышение роли гражданско-правовой ответственности в охране прав и интересов граждан и организаций / под ред. Я. Н. Шевченко. – К. : 1988. – С. 142-193.

47. Бубіна А. І. Деякі проблеми правового регулювання відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної безпеки / А. І. Бубіна // Актуальні проблеми держави і права. – 2008. – Вип. 38. – С. 180-184.

48. Мироненко В. Майнова відповідальність батьків / В. Мироненко // Нотаріат для вас. – 2008. – № 9. – С. 53-59.

49. Паліюк В. П. Деякі аспекти тлумачення норм права (цивільно-правовий аспект) / В. П. Паліюк // Судова апеляція. – 2005. – № 1. – С. 27–30.

50. Приймак В. Д. Проблеми інституту цивільно-правової відповідальності у системі положень нового Цивільного кодексу України / В. Д. Приймак // Методологія приватного права: зб. наук. праць (за матеріалами наук.-теорет. конф., м. Київ, 30 травня 2003 р.) / редкол.: О.Д. Крупчан, (голова) та ін. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – С. 287-295.

Судова практика

51. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 р. № 7 «Про практику застосування судами примусових заходів медичного характеру та примусового лікування // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2005. – № 11.

52. Постанова Вищого господарського суду України від 20.09.2005 р. № 6/52 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua>.

53. Постанова Вищого господарського суду України від 28.11.2006 р. № 1/288-28/129 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua>.

54. Постанова Вищого господарського суду України від 13.02.2008 р. № 10/334-07 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua>.

55. Постанова Вищого господарського суду України від 26.02.2008 р. № 37/177-07 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua>.

56. Про практику застосування судами України законодавства про відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної злочином, і стягнення безпідставно нажитого майна: постанова Пленуму Верховного суду УРСР від 31.03.1989 р. №3// Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2004. – № 12.

57. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.03.1992 р. № 6 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2008. – № 5.

58. Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним: Постанова Пленуму Верховного Суду УРСР від 28.03.1972 р. № 3 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2004. – № 11.

59. Рішення Верховного Суду України від 01.02.2006 р. № 619084кс05 // Юридическая практика. – 2006. – № 35.

60. Рішення Євросуду «Тома проти Люксембургу (2001)»// Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – К. : Український Центр Правничих Студій, 2002. – № 2. – С. 96.

61. Рішення колегії суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 18 січня 2006 р. у справі про захист честі, гідності та ділової репутації // Судова практика Верховного Суду України у цивільних справах: офіц. вид. / Верховний Суд України; упоряд.: А. Г. Ярема, Л. В. Сидорова ; за заг. ред.

А. Г. Яреми. – К. : Ін Юре, 2007. – С. 36–39.

62. Рішення колегії суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 16 серпня 2006 р. // Закон і бізнес. – 2008. – № 12. – 22–28 березня.

63. Рішення колегії суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 6 лютого 2008 р. // Закон і бізнес. – 2008. – 40. – 4–10 жовтня.

64. Рішення Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 18 листопада 2004 р. // Закон і Бізнес. – 2005. – № 9. – 26 лютого. – 4 березня.

65. Роз'яснення Вищого арбітражного суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з відшкодуванням шкоди» за станом на 29 грудня 2007 р. № 04-5/239.

66. Ухвала Судової колегії в кримінальних справах Верховного Суду України від 23 грудня 1999 р. // Вісник Верховного Суду України. – 2000.

67. Ухвала колегії суддів Судової палати з кримінальних справ Верховного Суду України від 23 травня 2002 р. // Рішення Верховного Суду України. Щорічник. – 2003.

68. Ухвала колегії суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 13 травня 2004 р. // Закон і бізнес. – 2005. – № 52. – 24-30 грудня.

69. Ухвала колегії суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 13 червня 2007 р. // Закон і бізнес. – 2007. – № 41. – 13-19 жовтня.

70. Ухвала колегії суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 27 червня 2007 р. у справі про відшкодування моральної (немайнової) шкоди // Закон і бізнес. – 2007. – № 46. – 17-23 листопада.

71. Ухвала Судової палати у господарських справах Верховного Суду України від 29.05.2008 р. Справа № 6/206-06.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ
Перелік навчального оснащення з дисципліни
«Делікти»

Види оснащення	Найменування	Кількість
Засоби навчання	Підручники:	
Програмне забезпечення комп'ютерного навчання	<p style="text-align: center;"><u>Сайти в мережі Інтернет:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://rada.gov.ua Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. 2. http://kmu.gov.ua Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. 3. http://ccu.gov.ua Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. 4. http://president.gov.ua Офіційний веб-сайт Президента України 5. http://nplu.org Національна парламентська бібліотека України 6. http://www.nbu.gov.ua Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського 7. http://www.parlement.fr/index.html Офіційний веб-сайт Парламенту Республіки Франція 8. http://www.parlam.kz Офіційний веб-сайт Парламенту Республіки Казахстан 9. http://www.house.gov.by Офіційний веб-сайт Палати Представників Республіки Білорусь 10. http://www.sovrep.gov.by Офіційний веб-сайт Національного зібрання Республіки Білорусь 11. http://www.duma.gov.ru Офіційний веб-сайт Державної думи Російської Федерації 12. http://kremlin.ru Офіційний веб-сайт Президента Російської Федерації 13. http://www.senate.gov Офіційний веб-сайт Сенату США 14. http://www.house.gov Офіційний веб-сайт Палати Представників США 15. http://www.whitehouse.gov Офіційний веб-сайт Президента США 	

	16. http://president.gov.by/ Офіційний веб-сайт Президента Республіки Білорусь	
Технічні засоби навчання	Комп'ютер з доступом до мережі Інтернет	1 шт.